L'il·lusionista i la mèdium

Per PepMaria el dv., 27/03/2015 - 08:00

En una de les escenes centrals de la pel·lícula de Woody Allen “Màgia a la llum de la lluna”, la parella protagonista (en Stanley i la Sophie) es refugien d’una tempesta d’estiu en un observatori astronòmic. Després de la tempesta, en plena nit, en Stanley obre part de la cúpula del telescopi i apareixen la lluna i algunes estrelles. En aquesta escena, Allen ens proposa dues mirades al cel nocturn, a l’univers: la d’en Stanley i la de la Sophie. En Stanley és un britànic de mitjana edat, culte, de classe alta, professional internacional de l’il·lusionisme. Tanmateix, al principi de la pel·lícula, un psiquiatre l’ha qualificat com un home amb una infantesa trista, molt infeliç, un perfecte depressiu que ho sublima tot en la seva professió d’il·lusionista. En diverses escenes se’l veu reprimint els seus sentiments i declarant que no creu ni en un “món metafísic”, ni en un “món dels esperits”. Pensa que la majoria de la humanitat són “uns desesperats que s’aferren a tenir esperança en un món que no ofereix cap esperança”. Per promoure aquestes idees, en Stanley ha viatjat a la Costa Blava, on es desenvolupa l’acció, per desemmascarar els suposats enganys de la Sophie, que és mèdium i vident. La Sophie és una joveneta pobra d’un poble de Michigan, inculta però molt intuïtiva, que intenta pujar socialment tot “donant esperança” a gent rica i desconsolada per mitjà de sessions d’espiritisme. Què ha portat l’Stanley a considerar la realitat com a desesperada i la gent com ell uns sobre-homes acostumats a la veritat d’aquesta desesperança? Woody Allen suggereix – valent-se del personatge del psiquiatre- que aquesta posició és deguda al seu caràcter. El problema és que la suma del caràcter i la ideologia de sobre-home “científic” desesperançat fan d’en Stanley una persona molt afectada per l’insomni. Quan s’obre la cúpula i apareix la nit estrellada, la Sophie diu que en aquell moment l’univers li sembla “bastant romàntic”. En Stanley afirma que de petit l’univers li semblava “amenaçador”. Però reconeix que la companyia de la Sophie- inculta, ingènua i sentimental- li fa perdre aquest sentiment d’amenaça: de fet, minuts després d’aquesta conversa, s’adorm plàcidament. Penso que el personatge de l’Stanley és exponent d’una mentalitat comú a les societats modernes, segons la qual la ciència demostra que no existeix res més enllà del que és sensible. Tanmateix, el que fa la ciència pròpiament és descobrir lleis que relacionen causalment diversos fenòmens (sensibles), sense preguntar-se pel significat ultra-sensible de l’univers i de la realitat. I així, no ens pot dir si la realitat és, en la seva darrera profunditat, amenaçadora o romàntica. Els debats en relació amb temes com el significat últim del món i la realitat, el món espiritual o l’esperança resten oberts a altres aproximacions com la poesia, l’art, la música, la literatura o les religions. I en aquests camps, cal tenir en compte- ens suggereix Woody Allen- que les psicologies i les històries personals dels qui argumenten entren poderosament en joc. *· Quines actituds, pràctiques, idees o persones em transmeten el sentiment d’amenaça fonamental o em treuen la son? Quines altres et transmeten pau i t’ajuden a dormir bé? · En quines situacions jugo al sobre-home? Com puc introduir innocència i des-reprimir sentiments en aquestes situacions? · En quines situacions, i sota quins “papers”, transmeto joia de viure i ajudo els altres a dormir bé? En quines altres transmeto amenaça i trec la son dels altres? · La pau interior, ¿és un criteri que val la pena de considerar a l’hora d’escollir (en la mesura del possible) actituds, pràctiques, idees o persones que orientin la meva vida?* Al segle XIII, Francesc d’Assís va popularitzar una pregària que pot ajudar-nos a reflexionar sobre el tema fonamental que hem apuntat. **Instrument de pau** Senyor, feu de mi un instrument de pau. Que on hi hagi odi, hi posi l’amor. On hi hagi ofensa, hi posi el perdó. On hi hagi discòrdia, hi posi la unió. On hi hagi error, hi posi la veritat. On hi hagi dubte, hi posi la fe. On hi hagi desesperació, hi posi l'esperança. On hi hagi tenebres, hi posi la llum. On hi hagi tristesa, hi posi l'alegria. Oh Mestre, feu que jo vulgui més aviat consolar que ser consolat, comprendre que ser comprès, estimar que ser estimat. Perquè és donant que es rep, oblidant que es troba, perdonant que s’és perdonat, i morint que es ressuscita a la vida eterna.